

ВСТУП

Сьогодні ступінь відкритості економіки краї розглядають як умову її ефективного розвитку, отже, міжнародна торгівля та міжнародні валютно-фінансові відносини у формах міжнародної економічної діяльності визначають майбутнє України щодо її здатності інтегруватися в світовий економічний простір.

Успішне освоєння світового економічного простору потребує гармонізації вітчизняного й зарубіжного торговельного менеджменту та оволодіння мистецтвом формування економічних відносин у сфері міжнародного обміну товарами і послугами, навичок обґрунтування ефективності торговельних операцій із зарубіжними партнерами, їх укладення і здійснення, створення та використання грошових коштів та капіталу, необхідних для ведення зовнішньоекономічної діяльності міжнародних фірм і держав.

В умовах глобалізації світогосподарських зв'язків вітчизняним спеціалістам з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності доведеться освоювати прийоми й управлінські технології організації комерційної та зовнішньоекономічної діяльності, проведення біржових операцій та визначення їхньої ефективності, використання біржової інформації у своїй діяльності, митного контролю і оформлення товарів, що перетинають кордони України, експертно-консультативної діяльності та забезпечення реалізації державної політики щодо захисту інтересів споживачів.

Актуальність запропонованого видання полягає у забезпеченні майбутніх фахівців зі спеціальності 076 “Підприємництво, торгівля та біржова діяльність” сучасним навчально-методичним посібником, який всебічно та системно представляє теоретичні та організаційні питання, що виникають у сфері міжнародної торговельної політики та міжнародних фінансів з метою вдосконалення навичок та умінь організації комерційної та зовнішньоекономічної діяльності, керівництва підприємствами торгівлі, оптимізації товаро-просування, оцінки відповідності продукції світовому рівню, організації роботи підприємства з біржами, проведення біржових операцій та визначення їхньої ефективності, експертно-консультативної діяльності та реалізації державної політики щодо захисту інтересів споживачів.

Навчальний посібник складається з двох частин: “Міжнародна торгівля” і “Міжнародні фінанси”. У першій частині наведено основи міжнародної торгівлі, сутність та роль міжнародної торгівлі в системі міжнародних

економічних відносин, організаційні форми міжнародної торгівлі, аналіз стану та перспективами зовнішньоторговельних зв'язків України. У першій частині охарактеризовано функціональне забезпечення міжнародної торгівлі, методи її регулювання та застосування цих методів під час укладання зовнішньоторговельних контрактів.

У другій частині навчального посібника розглянуто проблеми теорії міжнародних фінансів, а саме висвітлено сутність та елементи системи міжнародних фінансів, питання використання основних фінансових інструментів тощо. Досліджено еволюцію системи міжнародних фінансів, розглянуто сучасний стан розвитку світових фінансових центрів та офшорів, основні механізми здійснення операцій через офшори. Наведено сутність позиціонування, ставки, рейтинги та індекси, методи міжнародних розрахунків та кредитних відносин у системі міжнародних фінансів.

Метою викладання дисципліни “Міжнародна торгівля і фінанси” є формування системи знань щодо функціонального наповнення та інструментарію міжнародної торгівлі і в галузі міжнародних фінансів, механізмів та інструментарію прийняття рішень у валютній, кредитній та інвестиційній сферах у висококонкурентному середовищі.

Завданням вивчення дисципліни є надання студентам інформації про: форми організації та інструменти державного регулювання міжнародної торгівлі, практику наднаціонального регулювання міжнародних торговельних відносин; сутність та елементи системи міжнародних фінансів, світового фінансового ринку та його сегментів, використання основних фінансових інструментів для міжнародних розрахунків тощо.

У результаті вивчення дисципліни фахівець повинен знати і розуміти, як розраховувати та аналізувати основні показники міжнародної торгівлі та набути навичок документального оформлення торговельних угод; як взаємодіють фінансові ринки, які правові акти регламентують міжнародні розрахунки, яку роль відіграють різні групи суб'єктів міжнародних фінансів у вирішенні фінансових проблем, для чого і як використовують строкові контракти на фінансових ринках, з якою метою реалізуються арбітражні операції, які існують моделі врегулювання міжнародної заборгованості тощо.

Ця дисципліна тісно пов'язана із такими дисциплінами, як “Міжнародні організації” та “Міжнародна економіка” тощо.

У кожному розділі навчального посібника наведено список рекомендованої літератури, список контрольних питань, тести для самоперевірки, задачі, а також методичні вказівки до контрольної роботи (індивідуального завдання) з дисципліни “Міжнародна торгівля і фінанси”.

Для полегшення сприйняття навчального матеріалу у запропонованому навчально-методичному виданні значну кількість інформації подано у формі схем та таблиць для уточнення формулювання загальноживаних понять і термінів, пояснень і деталізації окремих аспектів формування і розвитку системи міжнародної торгівлі і фінансів.

Навчальний посібник підготували: доктор економічних наук, професор С. В. Князь (вступ, розділ 2.1, 2.2, 2.4–2.6, 2.8–2.10), кандидат економічних наук, доцент М. Т. Бець (вступ, розділ 1.2, 2.3, 2.7), кандидат економічних наук, доцент Г. Л. Вербицька (1.1, 1.3–1.7).